

#3_Китай

дослідження практик відновлення
країн після руйнації

Китайська Народна Республіка

Землетрус у провінції Сичуань 12 травня 2008 року

\$ 150 млрд пряма економічна шкода

5,3 млн зруйнованих будівель

1 Загальні дані про країну

Китайська Народна Республіка (далі - КНР, Китай) є найбільшою за чисельністю населення державою у світі [1]. Крім того, КНР є однією з найбільших у світі країн за площею її території [2].

Відповідно до Конституції КНР — соціалістична держава демократичної диктатури народу, очолюваної робочим класом і заснованою на союзі робітників і селян [3]. Соціалістичний лад є основним устроєм КНР.

Найвищим органом державної влади в країні є Всекитайські збори народних представників (однопалатний парламент). Разом з Постійним комітетом вони здійснюють законодавчу владу держави. Серед іншого, Всекитайські збори народних представників КНР обирають Президента і Віцепрезидента Китаю. Державна рада, тобто Центральний народний уряд Китайської Народної Республіки, є вищим органом виконавчої влади в країні.

КНР вважається однопартійною комуністичною диктатурою, у якій Комуністична партія Китаю (далі - КПК) має монополію на владу. КПК перебуває при владі у Китаї з 1949 року [4]. З Конституції Китаю вбачається, що держава має ознаки демократії: є законодавча та виконавча гілки влади, які теоретично підзвітні громадянам Китаю. Проте насправді реальна влада у китайському уряді належить не народу, а КПК. Отже, фактично керівники КПК є керівниками країни.

Конституція Китаю декларує, що держава здійснює соціалістичну ринкову економіку.

З того часу, як Китай почав відкривати і реформувати свою економіку в 1978 році, зростання ВВП становило в середньому майже 10 відсотків на рік, і понад 800 мільйонів людей вирвалися з бідності. За той же період також відбулися значні покращення у доступі до охорони здоров'я, освіти та інших послуг. Китай зараз є країною з доходом вище середнього [5].

КНР є світовим лідером з виробництва більшості видів промислової продукції, зокрема з виробництва автомобілів і споживчого попиту на них; є найбільшим світовим експортером («фабрика світу»). Має у своєму розпорядженні найбільші у світі золотовалютні резерви [6].

Китай є членом міжнародних організацій: ООН, G20, СОТ. Державний борг Китаю становить 66,8% від ВВП країни [7].

2 Збитки, завдані стихійним лихом

\$ 120 млрд – 150 млрд
загальна пряма економічна шкода
за різними оцінками

Землетрус завдав найбільших ушкоджень в основному у трьох провінціях: Сичуань, Ганьсу, Шеньсі. Розмір збитків у вищевказаних територіальних утвореннях становив понад 132 млрд дол. США, що складає близько 99% від загального розміру.

Загальна площа лиха склала 500 000 кв. км, з них найбільше постраждали повіти у трьох вищезгаданих провінціях - 130 000 кв. км.

За окремими секторами найбільш постраждалими були:

- житловий сектор (близько 63 млн дол. США);
- транспортний сектор (близько 13 млн дол. США);
- промисловий сектор (близько 10 млн дол. США) [8].

3 Основні заходи з подолання наслідків землетрусу

1. Будівництво тимчасових укриттів. Мільйони людей унаслідок землетрусу залишилися без житла. Тому влада КНР прийняла рішення закупити намети та брезенти. Крім того, було придбано мільйони комплектів збірних будинків. Надалі Уряд звернувся до 19 провінцій з проханням зібрати/побудувати будинки для бездомних людей у кожному евакуаційному центрі.

2. Розробили політику щодо надання тримісячних субсидій постраждалим, які не мали місця проживання та джерела доходу. Крім того, МОЗ та відповідні відомства запустили спеціальний механізм з мобілізації 375 лікарень з 20 провінцій для прийому понад 10 000 тяжко поранених з наданням медичної субсидії у розмірі 28 000 юанів (близько 4,4 тис. дол. США) на кожного потерпілого. Супровідний медперсонал також отримував субсидії, включаючи дорожні витрати. Також розробили спеціальну політику субсидування допомоги у розмірі 600 юанів на місяць для кожного сироти, самотньої людини похилого віку та людей з інвалідністю.

3. Затвердження політики щодо поводження з загиблими.

4. Окрему увагу було приділено сільськогосподарському сектору. Було прийнято рішення про надання фінансової допомоги фермерам, які постраждали від землетрусу. Вона була спрямована на реконструкцію їхніх будинків в середньому в розмірі 10 000 юанів на домогосподарство.

5. Після землетрусу сформували експертний орган, до якого увійшли провідні вчені. Перед ними поставили завдання провести польові дослідження та надати науковій пропозиції щодо дій, які необхідно вжити для пом'якшення потенційних вторинних катастроф, що охоплюють реконструкцію, а також пом'якшення наслідків землетрусу.

6. Створення повномасштабної системи зустрічної підтримки відновлення та реконструкції. Щоб якомога швидше мобілізувати загальнонаціональні ресурси, уряд Китаю наказав 19 провінціям в економічно розвинутих районах східного та центрального Китаю надати індивідуальну допомогу кожному повіту в районах стихійного лиха в провінції Сичуань. Відповідно до програми, допоміжні провінції надають щорічну суму такої допомоги не нижче 1% від своїх місцевих фіскальних надходжень за останній рік протягом 3 років поспіль. Допоміжні провінції не лише використовують капітал для відновлення пошкодженої інфраструктури, але й допомагають оновити промисловий план у зоні лиха, створюючи ряд нових промислових кооперацій, парків та характерних сільськогосподарських продуктів та переробних баз [9].

Корисне для України

У контексті відбудови України безперечно слід взяти до уваги такі питання:

- закупівля і розміщення збірних будинків для осіб, що втратили житло;
- формування політики щодо поводження з загиблими, адже це може призвести до гуманітарної катастрофи;
- субсидії чи пільги для відновлення сільськогосподарської галузі в районах, які зазнали значної шкоди;
- затвердження нових будівельних норм з урахуванням забезпечення у майбутньому громадян під час військових дій.

Окремо слід звернути увагу на політику КНР щодо допомоги постраждалим районам іншими розвиненими провінціями, які не зазнали збитків. Трансформуючи такий принцип на українські реалії, доречно було б розглянути можливість економічної підтримки адміністративно-територіальних одиниць, які зазнали найбільших руйнувань іншими громадами, які не зазнали порівняно значних збитків.

Цей матеріал підготовлений в рамках комплексної роботи
“Дослідження практик відновлення країн після руйнації”.

Повний текст дослідження й методологія будуть доступні у розгорнутому матеріалі команди АЦ “Інститут аналітики та адвокації” згодом.

Детальніше про нас: iaa.org.ua

Якщо Ви маєте пропозиції або доповнення, які на Вашу думку, нам слід врахувати для покращення цього дослідження, напишіть нам на адресу: mail@iaa.org.ua або у соціальні мережі: [facebook.com/iaa.org.ua](https://www.facebook.com/iaa.org.ua).

Автор: Вячеслав Курило
Дизайн: Катерина Кисла, Олена Овсяник

Віримо у нашу перемогу!
Все буде Україна!

